

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงตระหนักและห่วงใยภาษาไทย ดังปาฐกถาพิเศษของ ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ในการอภิปรายทางวิชาการ เรื่อง พระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ด้านภาษาไทยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2541 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (กรมวิชาการ. 2545 : 5)

ความตอนหนึ่งว่า

... แม้ว่ามีพระราชกิจมากมายที่ต้องปฏิบัติ เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ยังทรงตระหนักถึง ความสำคัญของภาษาไทยว่า เป็นภาษาของชาติ เป็นวัฒนธรรมสำคัญที่จะต้องทำนุบำรุง และรักษาไว้ให้ดีทรงห่วงใยว่า คนไทยไม่สนใจศึกษา ภาษาไทยไว้ให้ยั่งยืนตลอดไป...

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกันทำให้ประกอบธุรกิจการงานและการดำรงชีวิตในสังคม ประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่ง ข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (กรมวิชาการ. 2545 : 3)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทยประกอบด้วย 5 สาระ ในเรื่อง การอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม (กรมวิชาการ. 2545 : 12) สาระทั้ง 5 นั้นเป็นการพัฒนาทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในการสื่อสาร กันนั้นการฟังและการพูด เราอาจจะใช้ภาษาที่ไม่เป็นแบบแผนก็สามารถสื่อสารเข้าใจได้ แต่เรื่อง การอ่านและการเขียนนั้น ถ้าผู้เขียนขาดความรู้ความเข้าใจ อาจจะทำให้การสื่อสารไม่ตรงตามเจตนา ของผู้ส่งได้ ดังนั้น การที่จะทำให้ผู้เรียน อ่านและเขียนได้ดี ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องหลักการใช้ภาษาได้อย่างกระจ่างชัด ถูกต้อง และแม่นยำ โดยต้องศึกษาถึงโครงสร้างของหลัก ภาษาที่ว่าด้วยระเบียบ การใช้อักษร การอ่าน การเขียน การใช้คำ ความหมายของคำ และที่มาของ ภาษา ซึ่งมีวิวัฒนาการไปในลักษณะต่างๆ (กำชัย ทองหล่อ. 2550 : 1) สำหรับหลักสูตรกลุ่มสาระ

การเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา มาตรฐาน ท. 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ การที่ผู้เรียนใช้คำได้ถูกต้อง ตามหลักภาษานั้น ผู้เรียนต้องรู้จักจำแนกหรือวิเคราะห์คำ โดยอาศัยบริบทเป็นตัวกำหนด เช่น คำว่า “ขัน” อาจเป็นได้ทั้งคำนาม คำกริยาหรือคำวิเศษณ์ จึงจะสามารถใช้ในการสื่อสารได้ตรงวัตถุประสงค์

ดังนั้นผู้เรียนจึงจำเป็นต้องเรียนหลักภาษาโดยเฉพาะเรื่องชนิดของคำ ซึ่งมีความสำคัญในการนำไปสร้างเป็นประโยคเป็นข้อความ เพื่อใช้ในการสื่อความหมาย ผู้ที่มีความรู้ทางหลักภาษาดีย่อมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National Test) ได้สรุปข้อมูลการประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ในปีการศึกษา 2549 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับพอใช้ คือ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 37.67 ซึ่งไม่ถึงร้อยละ 50 และถือว่ายังไม่เป็นที่น่าพอใจ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. 2549 : 15) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนอุดมศิลป์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.78 ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหรือเป้าหมายของโรงเรียนที่ตั้งไว้ คือ ร้อยละ 75 และเมื่อวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายผลการเรียนรู้ที่คาดหวังพบว่าในเรื่องความรู้ความเข้าใจเรื่อง ชนิดของคำไทยและสามารถจำแนกชนิดของคำได้คะแนนต่ำสุดร้อยละ 45.08 (ปพ.5 แบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. 2549 : 14) ในขณะที่คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายผลการเรียนรู้ที่คาดหวังอื่นๆ ในสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา อย่างเดียวกัน ได้แก่ เรื่องเสียงและอักษรไทย การสร้างคำตามหลักเกณฑ์ การใช้พจนานุกรม ปทานุกรม และสารานุกรม หลักและวิธีการแต่งร้อยกรอง ประโยคในการสื่อสาร และภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ได้คะแนนสูงกว่าเฉลี่ยร้อยละ 60 ขึ้นไป ทำให้ทราบเกี่ยวกับแนวโน้มคุณภาพของการเรียนหลักการใช้ภาษาเรื่องชนิดของคำไทยและสามารถจำแนกชนิดของคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะบางนักเรียนวิเคราะห์ไม่ได้ว่าเป็นคำชนิดใด เช่น คำบุพบทกับคำสันธาน คำวิเศษณ์กับคำกริยา เนื้อหาบางเรื่องไม่ค่อยทันสมัยและไม่ค่อยมีประโยชน์ในชีวิตประจำวัน จึงเป็นความรับผิดชอบของสถานศึกษา ที่จะต้องจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้กับนักเรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

การจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ไขสภาพการเรียนการสอนปัญหา ดังกล่าวนั้น จำเป็นต้องอาศัยแนวคิด เทคนิคและวิธีการที่เหมาะสมเข้ามาช่วย ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าการใช้สื่อวัตกรรมการ

หรือเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นวิธีการที่มีความสำคัญ และจำเป็นต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะนวัตกรรมช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนเป็นไปตามความสามารถ และความต้องการของผู้เรียน เช่น การสอนโดยชุดการสอนแบบโปรแกรม การสอนด้วยบทเรียนโมดูล และการสอนแบบร่วมมือกัน เป็นต้น

แต่สื่อที่สามารถศึกษาได้ทุกเวลาทุกสถานที่และเหมาะสมกับผู้เรียนทุกกลุ่ม ได้แก่ สื่อประเภทที่ศึกษาด้วยตนเอง โดยเฉพาะบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง ซึ่งเป็นสื่อที่เร้ากระตุ้นความสนใจผู้เรียน จากผลงานการวิจัยหลายๆท่าน พบว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปมีผลทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังเช่น ศิริวรรณวรรณสุทธิ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่อง แรงกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่อง แรง มีประสิทธิภาพ 84.25/83.00 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.77 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จุฑาทิพย์ จันทร์สุวรรณ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเรื่องดิน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองระเวียง อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการ์ตูนเรื่อง ดิน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปประกอบการ์ตูนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อประเภทที่ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ซึ่งยังสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม ซึ่งเน้นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในบุคคล บุคคลเป็นผู้สร้างความรู้ จากความสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม เกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญาในแต่ละบุคคล (วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2540 : 82) ครูผู้สอนเพียงแค่มิบทบาทช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการคิดค้น มีทักษะการคิดในด้าน การคิดวางแผน คิดพัฒนา คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และรู้จักทำงานเป็นกลุ่ม ให้มีเทคนิควิธีการจัดการเรียนและแสวงหาความรู้ของตนเอง อันก่อให้เกิดประโยชน์และความคิดสร้างสรรค์ จนสามารถนำไปแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันตลอดจนการช่วยแก้ปัญหาของสังคมได้อย่างเหมาะสม (ฉันทนา ภาคบงกช. 2528 : 82)

การจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหาเป็นวิธีที่ส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้รู้จักการเสาะแสวงหาวิธีที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่ผู้เรียนกำลังเผชิญอยู่ให้สำเร็จลุล่วง และแรมสมร อยู่สภาพ (2541 : 75) ได้กล่าวว่า “การสอนให้ผู้รู้จักแก้ปัญหานั้นต้องอาศัยวิธีการหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า วิธีทางวิทยาศาสตร์ หรือวิธีแบบแก้ปัญหามาใช้ ถือว่าเป็นการเรียนรู้ถึงวิธีการทำงานของนักวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนพบวิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ วิธีทางวิทยาศาสตร์นี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด ฝึกการใช้สติปัญญา ฝึกลงมือปฏิบัติในการค้นคว้าหาคำตอบของปัญหาด้วยตนเอง อารมณ์ ใจเที่ยง (2540 : 114) ได้กล่าวถึงข้อดีของการใช้วิธีสอนแบบแก้ปัญหในการจัดการเรียนการสอนว่า “ผู้เรียนได้ฝึกวิธีการแก้ปัญหอย่างมีเหตุผล การคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ การค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากการฝึกแก้ปัญหา จะมีประโยชน์ในการนำไปใช้ในชีวิตจริงทั้งในปัจจุบันและอนาคต”

และจากผลการศึกษางานวิจัยของการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหามุ่งเน้นกระบวนการคิดและเป็นการฝึกทักษะในการแก้ปัญหาของผู้เรียนโดยใช้ความสามารถของตนในการหาข้อมูล แหล่งข้อมูล และหาวิธีการแก้ปัญหเอง (ภาวนา เทียนขาว. 2540 : 16) มุ่งเน้นให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจนติดเป็นนิสัยซึ่งนอกจากการสร้างกระบวนการคิด การสอนยังเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง กล้าแสดงออก ต้องเน้นให้คิดดี คิดเป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม (อาภา ถนัดช่วง. 2534 : 15) จะเห็นว่าวิธีการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหาก็เป็นวิธีการสอนที่ควรจะนำมาใช้กับการสอนภาษาไทย

เมื่อได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญห พบว่า การจัดการเรียนรู้ทั้งสองวิธีทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงกว่าปกติ คือ

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มจะเห็นได้จากงานวิจัยของ สาคร ธรรมศักดิ์ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มแบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และหนึ่งนุช กาพภักดิ์ (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดระดับสูงด้านการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม

วิทยาศาสตร์แบบปฏิบัติการตามแนวคอนสตรัคติวิซึม กับนักเรียนที่ได้รับการจัดการการเรียนรู้ตามคู่มือครู พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหาจะเห็นได้จากงานวิจัยของ จิรภา หนูน้อย (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหา ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการสอนแบบแก้ปัญหาที่ใช้สื่อประสมกับการสอนแบบแก้ปัญหตามคู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พบว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการสอนแบบแก้ปัญหาที่ใช้สื่อประสมมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการสอนแบบแก้ปัญหตามคู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กรรณิกา อินทรโยธิน (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการคิดเป็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิชาสังคมศึกษา เรื่องสังคมอนาคตของไทย โดยใช้การสอนแบบแก้ปัญหากับการสอนตามคู่มือครู พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการคิดเป็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาเรื่องสังคมอนาคตของไทย โดยการสอนวิธีการแก้ปัญหา และการสอนตามคู่มือครูมีการคิดเป็นและการใช้ข้อมูลกับการใช้เหตุผลประกอบการคิดเป็นระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พจนารถ บัวเขียว (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการวิเคราะห์ตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยการสอนแบบแก้ปัญหา ที่ใช้วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ พบว่า นักเรียนที่เรียนวิชาจริยธรรมกับบุคคลโดยการสอนแบบแก้ปัญหาที่ใช้วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการกับการสอนตามคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการวิเคราะห์ตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการวิเคราะห์ตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึมกับการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา พบว่า การจัดการเรียนรู้ทั้งสองวิธีทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น แต่ยังไม่พบว่ามีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระหว่างการจัดการเรียนรู้สองวิธีนี้ในวิชาภาษาไทย ทำให้ไม่พบว่ามีคำตอบที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

และความพึงพอใจต่อวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่ม กับที่จัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา แตกต่างกันหรือไม่ ดังนั้นจึงต้องมีการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบอย่างเป็นระบบ ซึ่งคำตอบหรือผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มและการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหาในวิชาภาษาไทยและนำไปประยุกต์ใช้กับศาสตร์สาขาอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความพึงพอใจต่อวิธีการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา ซึ่งผลของการวิจัยนอกจากจะช่วยให้ทราบว่าการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบใดทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันแล้ว ยังสามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยและวิชาอื่นๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยให้กับนักเรียนซึ่งส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติเต็มตามศักยภาพ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ขอบเขตการวิจัย

1. หน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of analysis)

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 135 ห้อง รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 3,917 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอุดมศีลวิทยา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งเป็นห้องเรียนตามสภาพจริง (Intact group) จับฉลากเป็นกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม จำนวน 35 คน และกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา จำนวน 35 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือ วิธีจัดการเรียนรู้ ซึ่งมี 2 วิธี

3.1.1 การจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม

3.1.2 การจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

3.2.2 ความพึงพอใจต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในวิจัย เป็นเนื้อหาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องชนิดของคำไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบ่งเป็น 7 เรื่อง ได้แก่

เรื่องที่ 1 คำนาม

เรื่องที่ 2 คำสรรพนาม

เรื่องที่ 3 คำกริยา

เรื่องที่ 4 คำวิเศษณ์

เรื่องที่ 5 คำบุพบท

เรื่องที่ 6 คำสันธาน

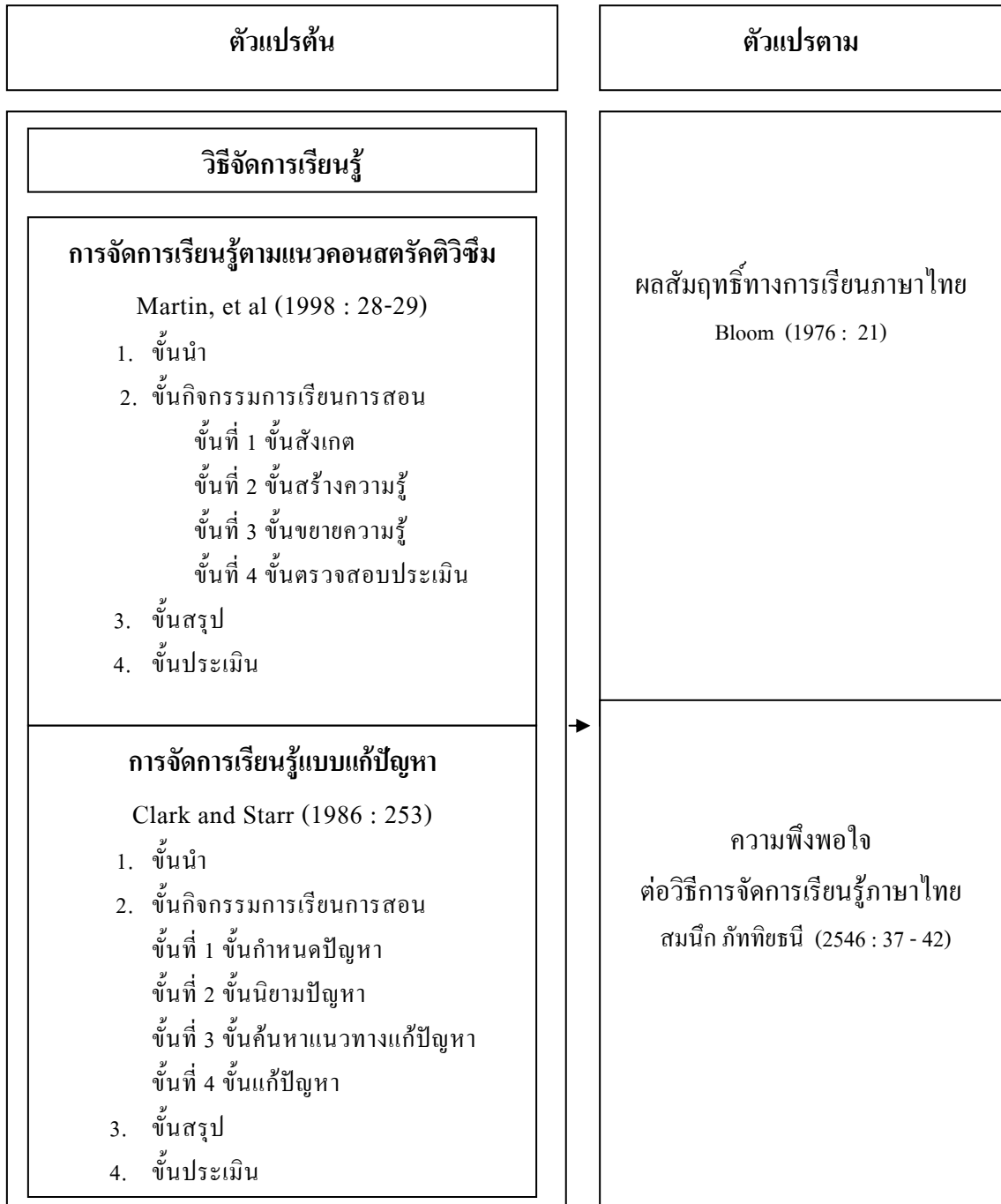
เรื่องที่ 7 คำอุทาน

5. ระยะเวลาในการวิจัย

ทำการทดลองสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ใช้เวลาในการทดลอง เป็นเวลา 20 ชั่วโมง ทดสอบก่อนเรียน จำนวน 1 ชั่วโมง และหลังเรียน จำนวน 1 ชั่วโมง โดยผู้วิจัย ดำเนินการสอนด้วยตนเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

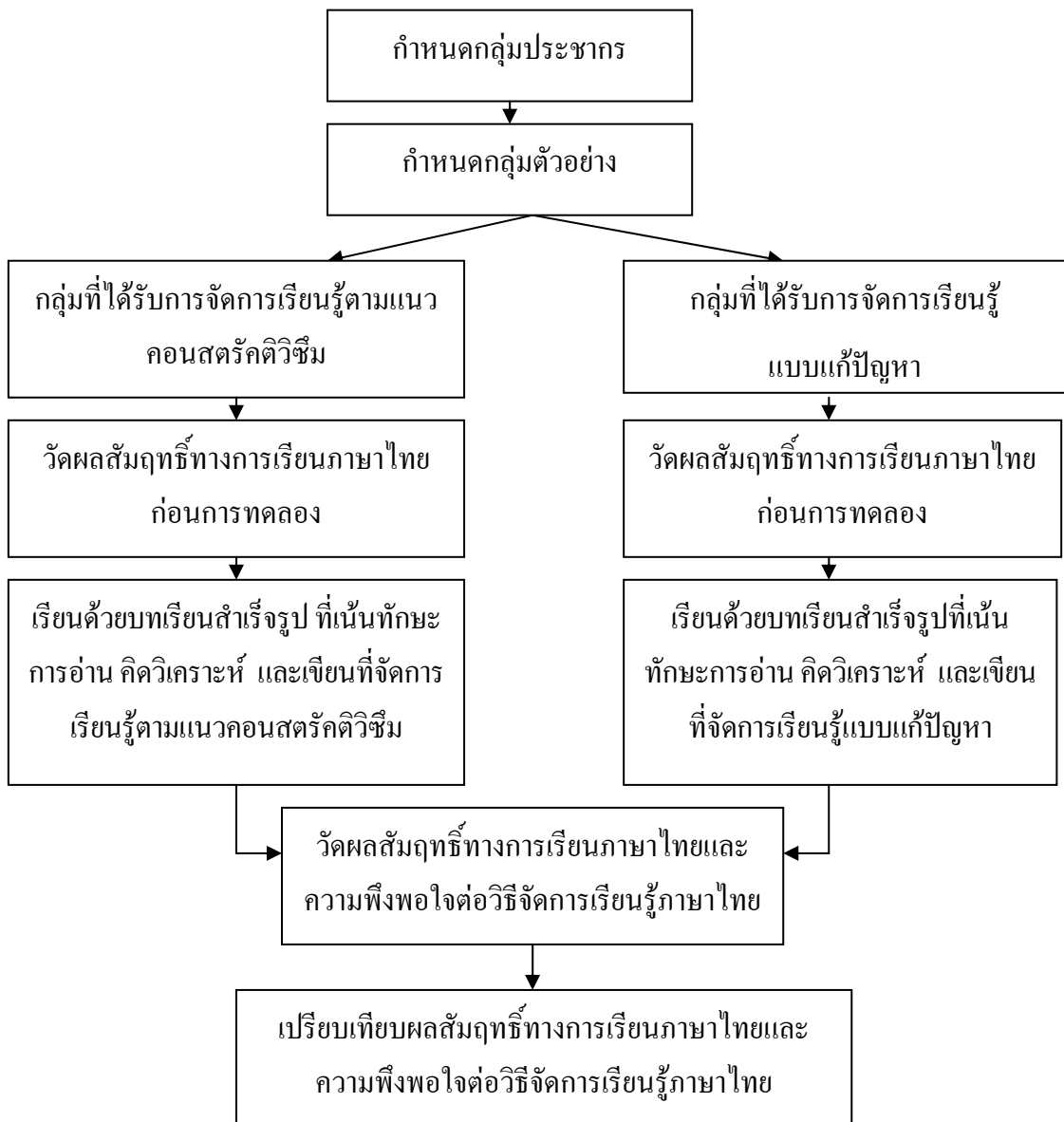
ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความพึงพอใจต่อวิธีการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซิมกับที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้สามารถเขียนขั้นตอนการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความพึงพอใจต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา ดังแสดงในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อวิธีจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับที่จัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism Approach) หมายถึง การสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายในตัวนักเรียน นักเรียนสร้างความรู้จากการศึกษาสภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์จากสิ่งที่พบเห็นมารวมกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม เพื่อประโยชน์ในการค้นหาความรู้ใหม่ ซึ่งได้ประยุกต์มาจากแนวคิดของมาร์ติน และคณะ (Martin, et al. 1998 : 28-29) ซึ่งมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ขั้นนำ
2. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอน
 - ขั้นที่ 1 ขั้นสังเกต
 - ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างความรู้
 - ขั้นที่ 3 ขั้นขยายความรู้
 - ขั้นที่ 4 ขั้นตรวจสอบประเมิน
3. ขั้นสรุป
4. ขั้นประเมิน

2. การจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา (The Problem – Solving Approach) หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้อันสอนให้ผู้เรียนหาวิธีการแก้ปัญหา โดยให้เกิดเรียนรู้ จากการใช้ทักษะกระบวนการต่างๆในการหาวิธีแก้ปัญหาเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ และส่งเสริมการจัดการการเรียนรู้ ซึ่งได้ประยุกต์มาจากแนวคิดของคลาร์กและสตาร์ (Clark and Starr. 1986 : 253) ซึ่งมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ขั้นนำ
2. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอน
 - ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดปัญหา
 - ขั้นที่ 2 ขั้นนิยามปัญหา
 - ขั้นที่ 3 ขั้นค้นหาแนวทางแก้ปัญหา
 - ขั้นที่ 4 ขั้นแก้ปัญหา
3. ขั้นสรุป
4. ขั้นประเมิน

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย หมายถึง คะแนนความรู้ความสามารถของนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำไทยวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกตามแนวคิดของบลูม

4. ความพึงพอใจต่อวิธีจัดการเรียนรู้ภาษาไทย หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ 2 วิธี หลังจากที่ได้เรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำไทย โดยใช้สื่อบทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน วัดได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อวิธีจัดการเรียนรู้ภาษาไทย 4 รายการคือ ด้านสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 20 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. บทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน หมายถึง บทเรียนเกี่ยวกับ เรื่อง ชนิดของคำไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นบทเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เนื้อหาของบทเรียนแบ่งเป็นหน่วยย่อยๆ ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้คำชนิดต่างๆ จำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน คำอุทาน ตามลำดับ ตามแนวคิดของสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547 : 52-61) บทเรียนแต่ละบทประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียน และแบบทดสอบประเมินผลหลังเรียนแต่ละบท

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับที่จัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหาแตกต่างกัน

2. ความพึงพอใจต่อวิธีจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับที่จัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหาแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา โดยใช้สื่อบทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ทราบผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา เพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็น แนวทางในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง ที่จะนำความรู้จากผลการวิจัยไปจัดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียน